

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Promemoria om nya villkor för statligt stöd till kulturtidskrifter

Sveriges Författarförbund har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget om nya villkor för statligt stöd till kulturtidskrifter. Författarförbundet företräder drygt 2 600 yrkesverksamma författare och litterära översättare.

Författarförbundet ser regeringens målsättning att skapa ett tidskriftsstöd som är teknikneutralt och inte kopplat till en särskild distributionsform som i grunden positivt förutsatt att neutraliteten består i att låta den som vill debattera eller ta del av debatt välja forum, dvs fördelningen bör inte företrädesvis gå till vare sig nättidskrifter eller tidskrifter i fysisk form.

Författarförbundet anser att de konkreta förslagen till nya villkor för statligt stöd till kulturtidskrifter i huvudsak är positiva förutsatt att de faktiskt leder till att fler kulturtidskrifter får stöd när kriteriet för att få stöd inte längre är att tidskriften måste gå med förlust, och förutsatt att fler kulturtidskrifter under den nya definitionen kan få stöd.

Förlusttäckningskravet

Promemorians bedömning är att teknikutvecklingen föranleder en omprövning av förordningen, exempelvis att många tidskrifter tack vare digital produktion kunnat sänka sina produktions- och distributionskostnader och att Internet skapar nya offentliga arenor som därigenom vidgar det offentliga samtalet, samhällsdebatten och kunskapsbildningen. Författarförbundet anser att det är viktigt att säkerställa att det finns olika forum för debatt och låta allmänheten välja om de föredrar en tidskrift i tryckt form eller som nätpublikation. Författarförbundet anser att stöd fortsatt måste ges utan beaktande av om tidskriften valt en billigare produktionsform och/eller övergång till nätpublicering eller fortsatt ges ut i tryckt form.

Promemorians bedömning är vidare att förlusttäckningskravet kan ses som kontraproduktivt för utgivning av tidskrifter; det sägs att målet rimligtvis måste vara ett regelverk som bidrar till en positiv utveckling för utgivare och tidskrifter. Vidare att regeringen har som uttalad ambition att vidga finansieringen av och ansvaret för kulturverksamhet och att det därför finns skäl att lyfta frågan om även kulturtidskrifter som får statligt stöd bör kunna ha också annan finansiering eller egen kommersiell bärkraft. Det uttalas att regeringen i propositionen Tid för kultur anger att det inte finns någon given motsättning mellan kommersiell bärkraft och konstnärlig kvalitet eller frihet.

Författarförbundet anser emellertid att det kan finnas en motsättning mellan kommersiell bärkraft och konstnärlig kvalitet eller frihet och att fördelningen av stöd i huvudsak bör prioriteras de tidskrifter som inte är hel- eller delägda eller till betydande del finansieras av en kommersiell aktör för att säkerställa bredd i debatten men att det huvudsakliga skälet till beviljande av stöd bör vara den aktuella tidskriftens kvalitet och bredd. Författarförbundet har under en rad år sett en oroväckande utveckling vad gäller kulturskribenternas situation och vill peka på att stödet till kulturtidskrifter, utöver de bidrag som ges till enskilda kulturjournalister, har stor betydelse också för dem som skriver i kulturtidskrifter och ser det som viktigt i sammanhanget att säkerställa fria röster i debatten, oberoende från direktiv från kommersiella aktörer.

Ny definition

Författarförbundet ser en risk med att omdefiniera stödet i och med att den nya definitionen av kulturtidskrift blir snävare då den tillämpas av Statens kulturråd som kan komma att få gränsdragningsproblem.

Kulturdebatt bör inte isoleras från övrig debatt. Samhällelig debatt bör kunna föras med kulturellt perspektiv. Det gäller såväl ekonomiska som sociala frågor. Också kulturfrågor bör i en nyanserad debatt kunna rymmas inom ramen för samhällelig debatt. Författarförbundet anser att en omdefiniering inte får leda till en inskränkt debatt vare sig vad gäller kulturdebatt eller samhälleliga frågor och därmed en minskad arena för demokratifrågor. De nya villkoren bör därför utvärderas efter en första tids tillämpning.

Promemorians bedömning synes vara att samhällsinformation endast bör komma från myndigheter och organisationer och inte genom tidskrifter med samhälleliga inslag. Författarförbundet vill ifrågasätta den bedömningen. Det är viktigt för den breda debatten att allmänheten informeras om aktuella frågor och det kan för vissa människor vara naturligare att ta del av aktuella frågor genom en tidskrift än genom en myndighets webbsida (eller motsvarande).

Stockholm den 8 februari 2010

Mats Söderlund
Ordförande

/Malin Koch
Förbundsjurist